

Vliv vysokých dávek kompostu na fyzikální a hydraulické vlastnosti půdy

Pavel Kovaříček

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.

**CENTRAL
EUROPE**
COOPERATING FOR SUCCESS.

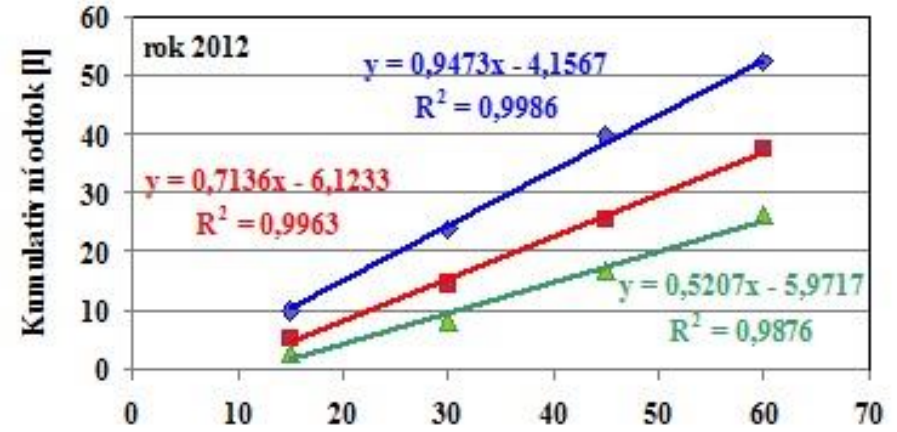
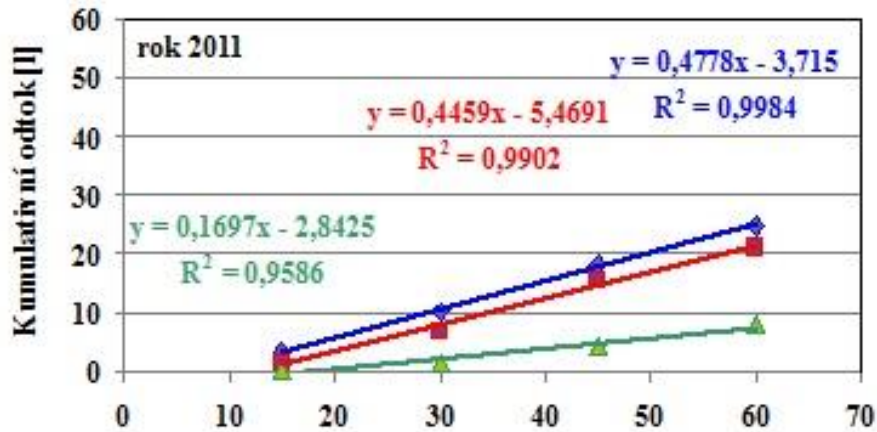
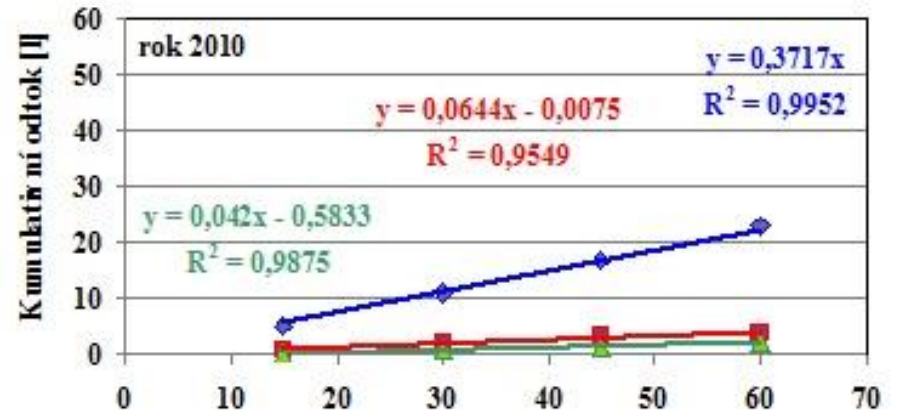
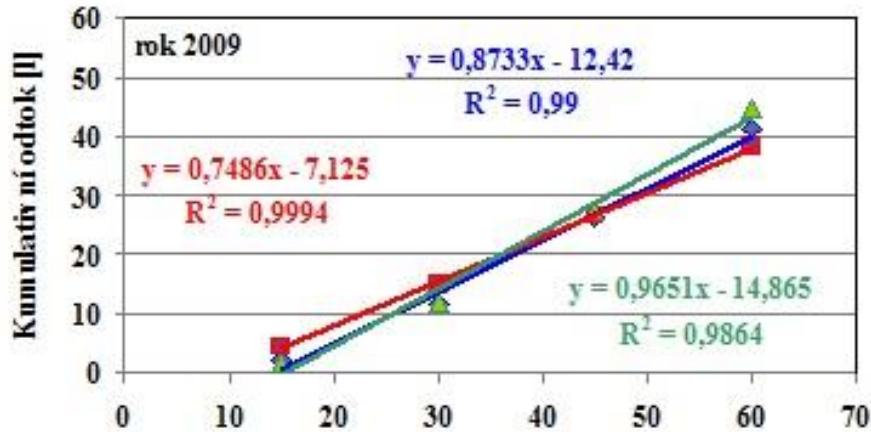

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Měření rychlosti vsakování simulátorem deště

Porovnání povrchového odtoku vody na variantách pokusu dávkování kompostu v průběhu 4 let po jeho aplikaci Náměšť, technologie zpracování půdy s orbou

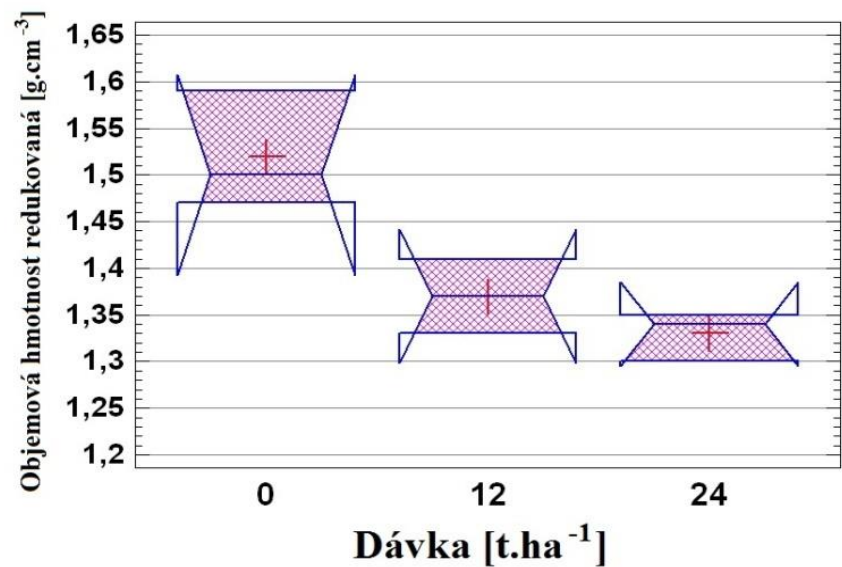

—◆— 0 t.ha-1
 —■— 93 t.ha-1
 —▲— 158 t.ha-1

Doba měření [min]

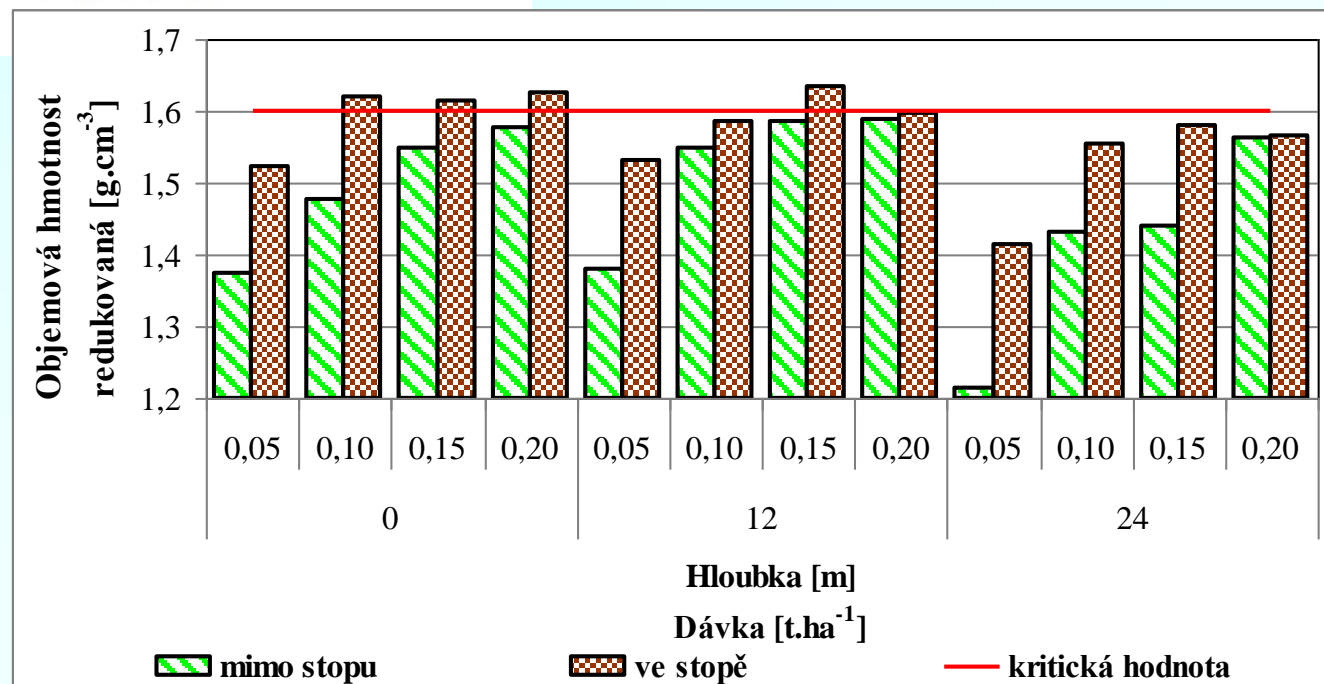

Vliv slámy zapravené do půdy na hydrofyzikální vlastnosti půdy

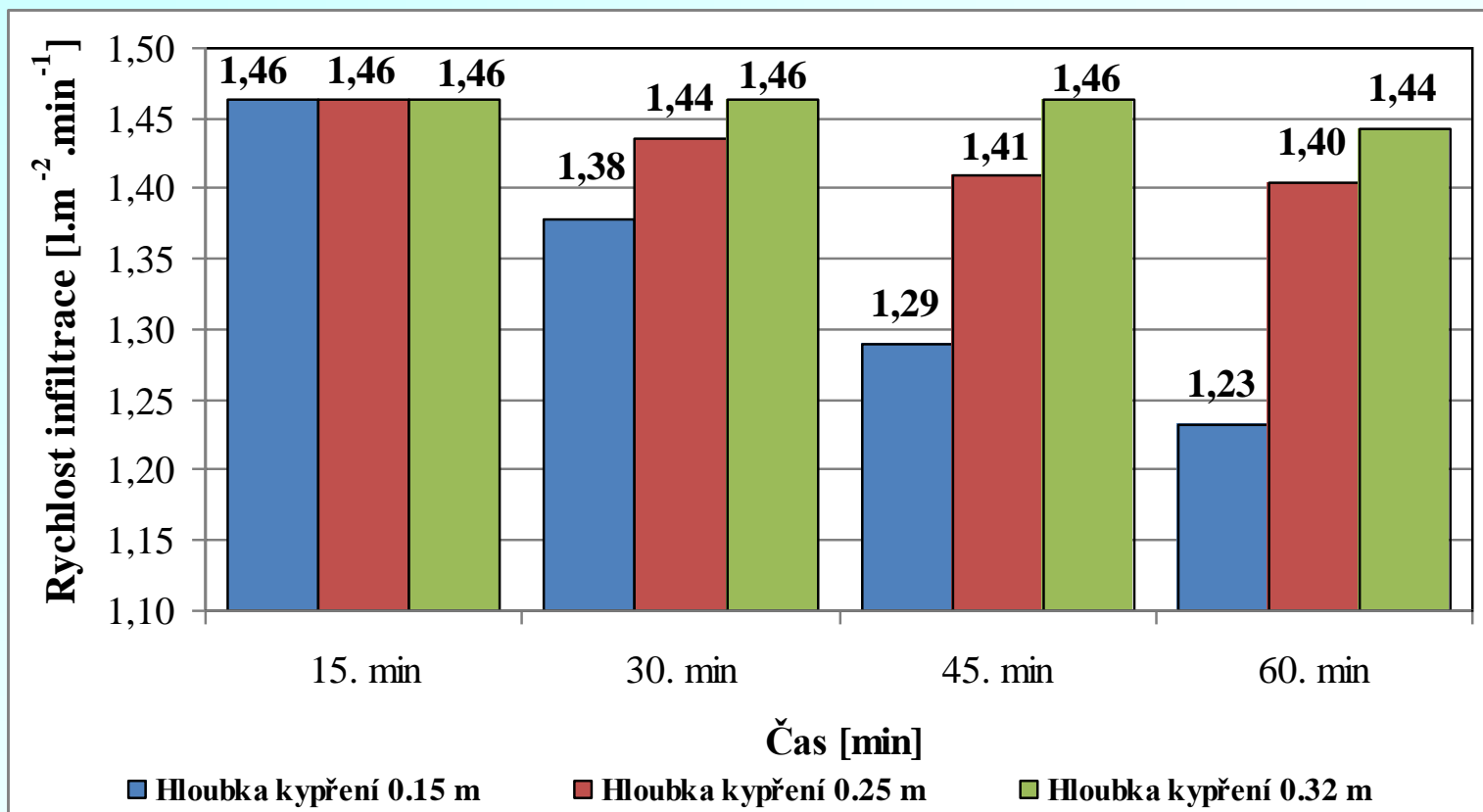

**Sláma zapravená
do půdy snižuje:**

**objemovou hmotnost půdy
a
nežádoucí zhutnění půdy
ve stopách strojů**

Zlepšení propustnosti půdy pro vodu po prohlubovacím kypření

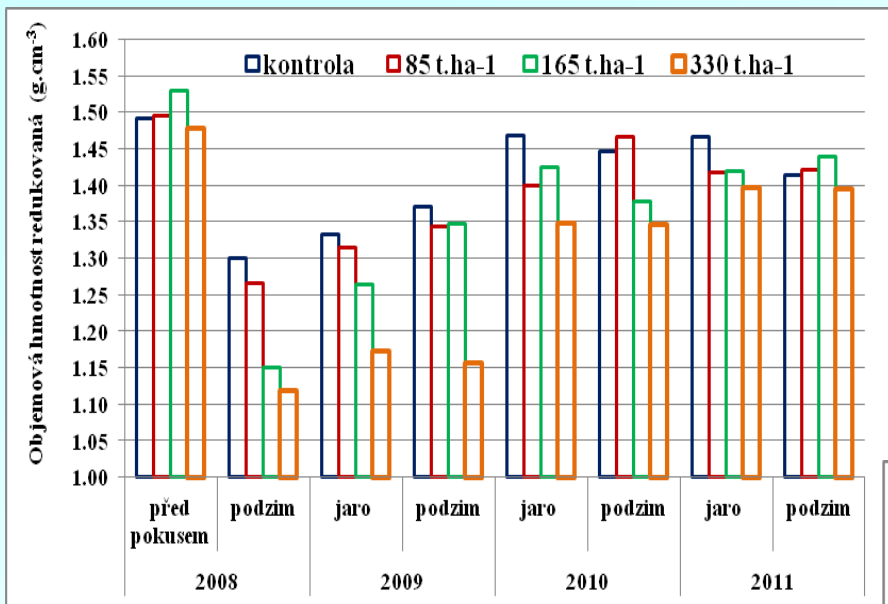
**Rychlost vsakování vody do půdy v intervalu 15 minut od počátku simulované dešťové srážky $1,46 \text{ l.m}^{-2}.\text{min}^{-1}$ – lehká půda, po sklizni pšenice ozimé, 1 rok po prohlubovacím kypření ;
po prohlubovacím kypření do hloubky 0,32 m o 17 % vyšší než ve variantách s kypřením do hloubky 0,15 m**

➤ **Ruzyně - maloparcelový pokus**

- **vliv dávky kompostu na hydrofyzikální vlastnosti půdy**
varianty dávky 0, 80, 165 a 330 t.ha⁻¹
- **zapravení rotavátorem při zahloubení 120 mm**
- **po dobu pokusu bez zpracování půdy s útlumem plevelů herbicidy**

Vliv kompostu na OHR a na vlhkost půdy

Časová řada změn OHR

v hloubce 50 až 100 mm

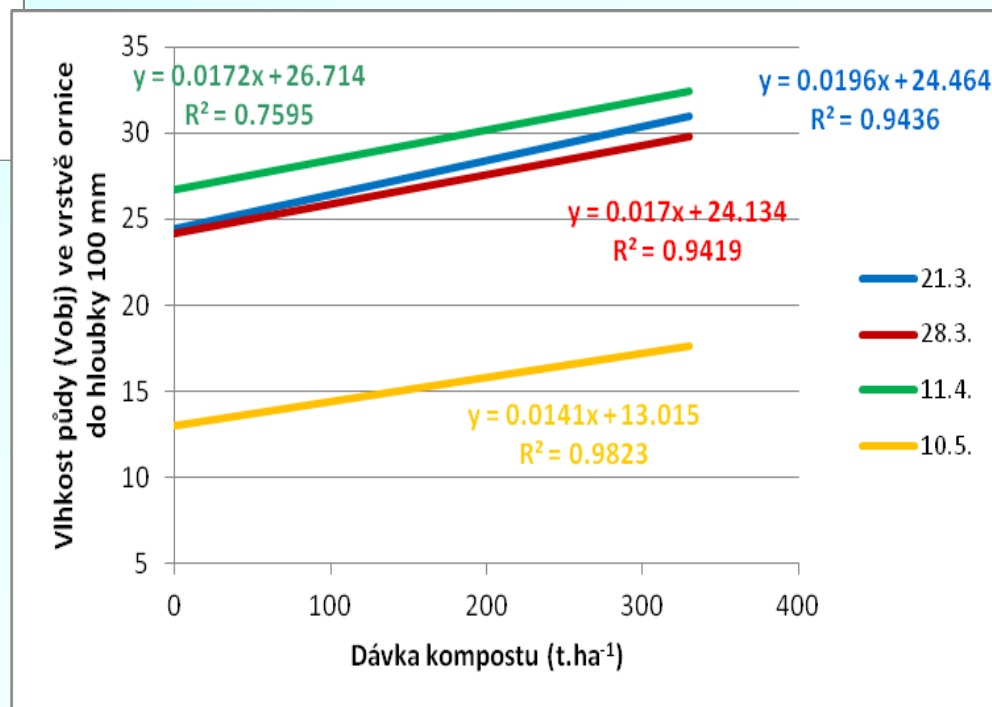
po jednorázovém zapravení

vysokých dávek kompostu

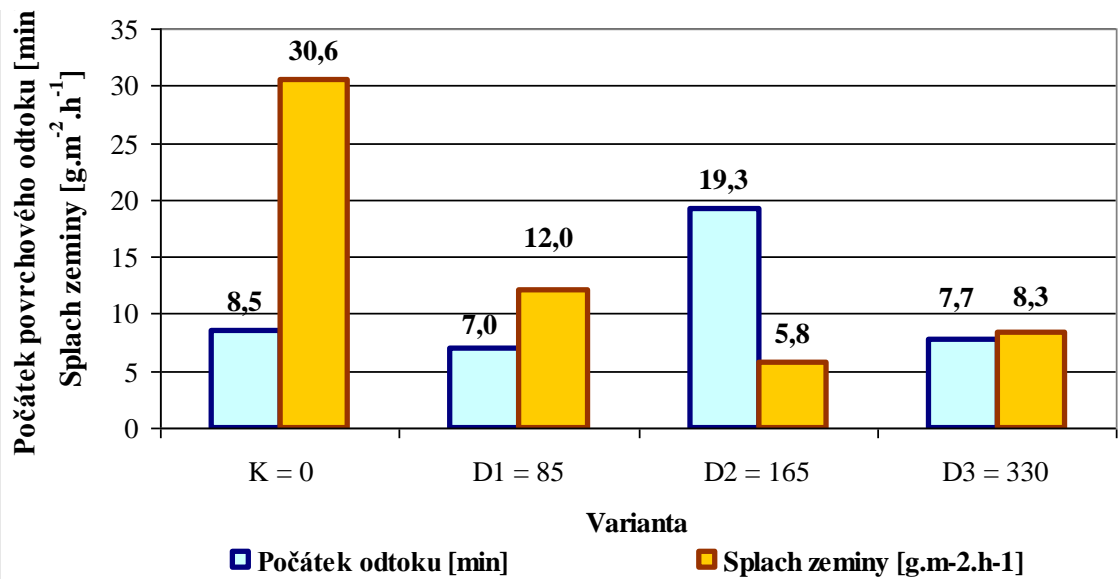
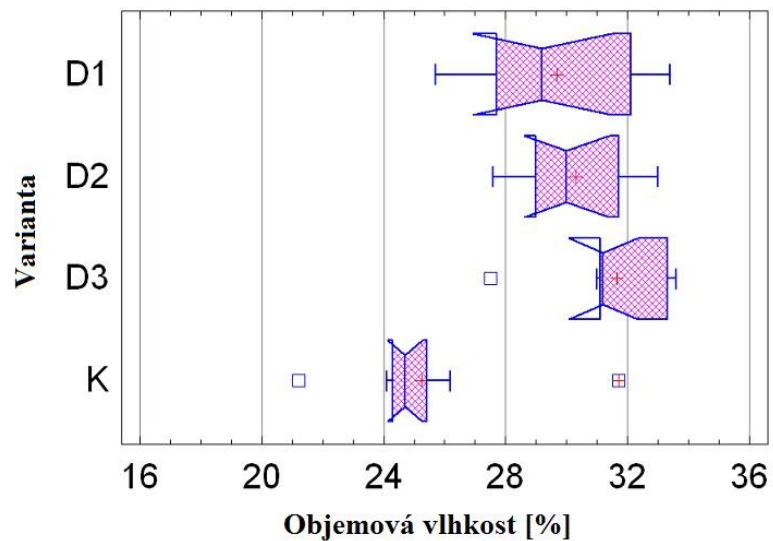
Vliv dávky kompostu

na vlhkost půdy v ornici

- rok 2012

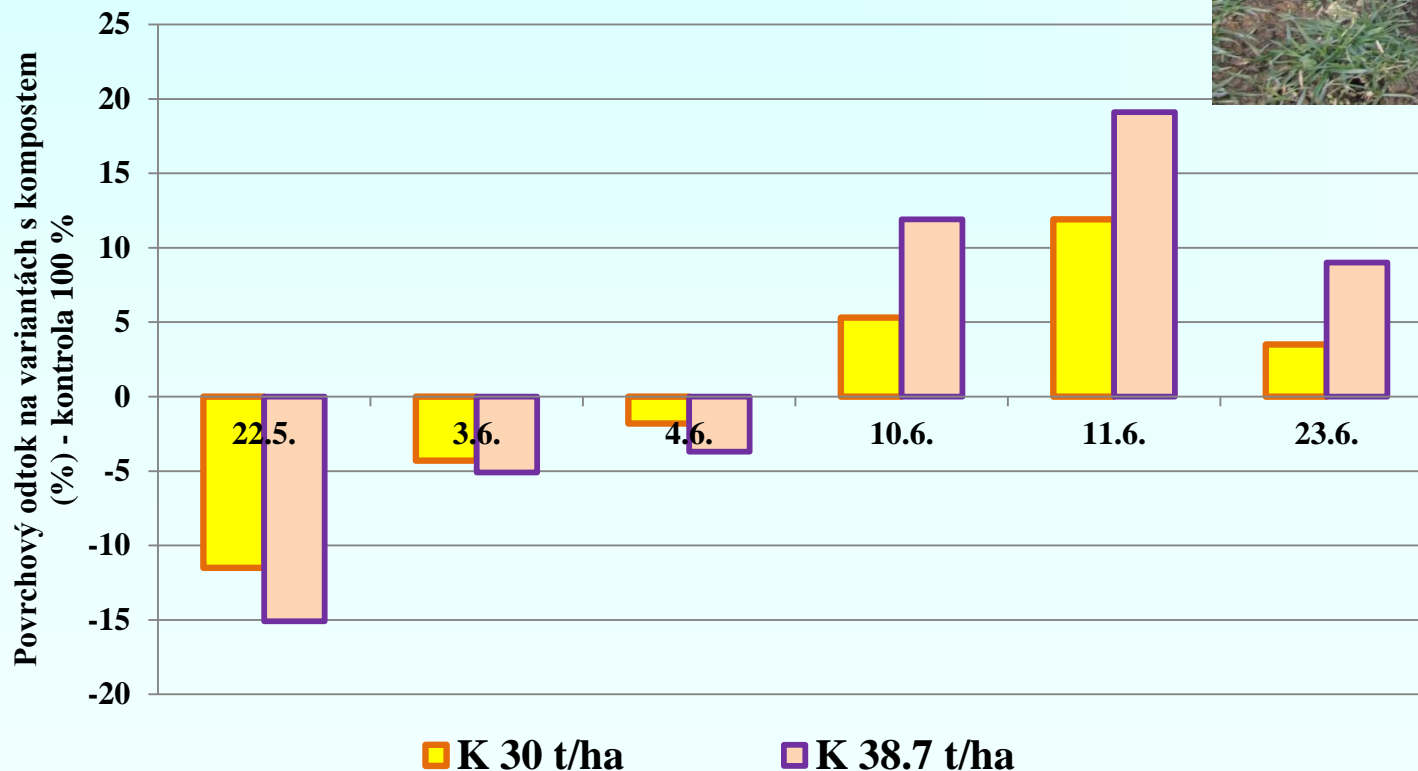
RUZYNĚ, 2012

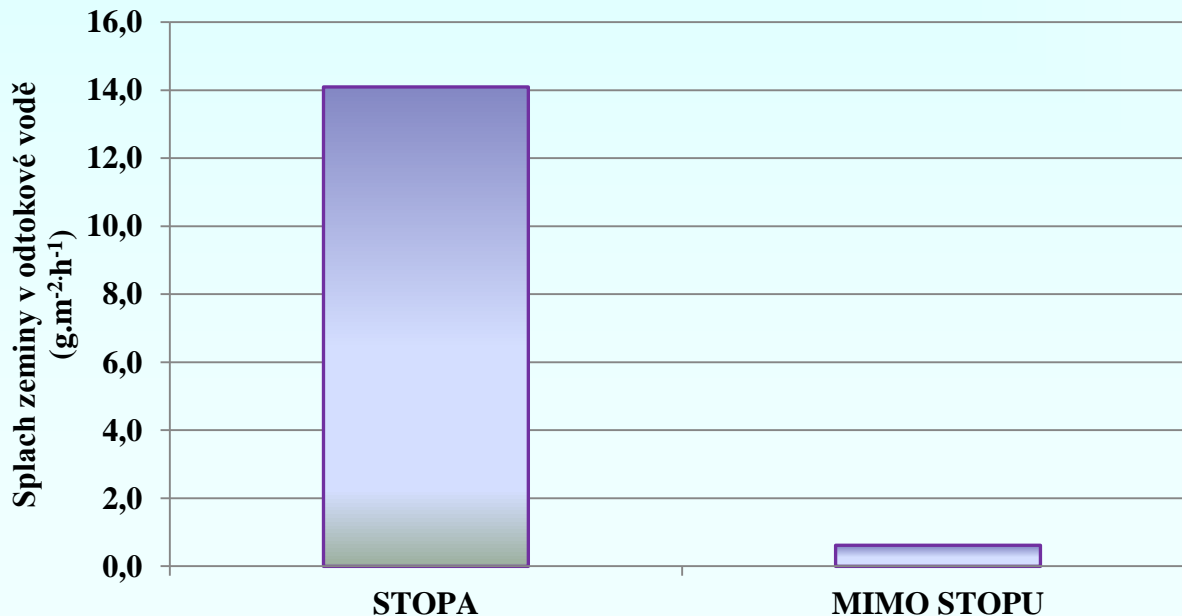
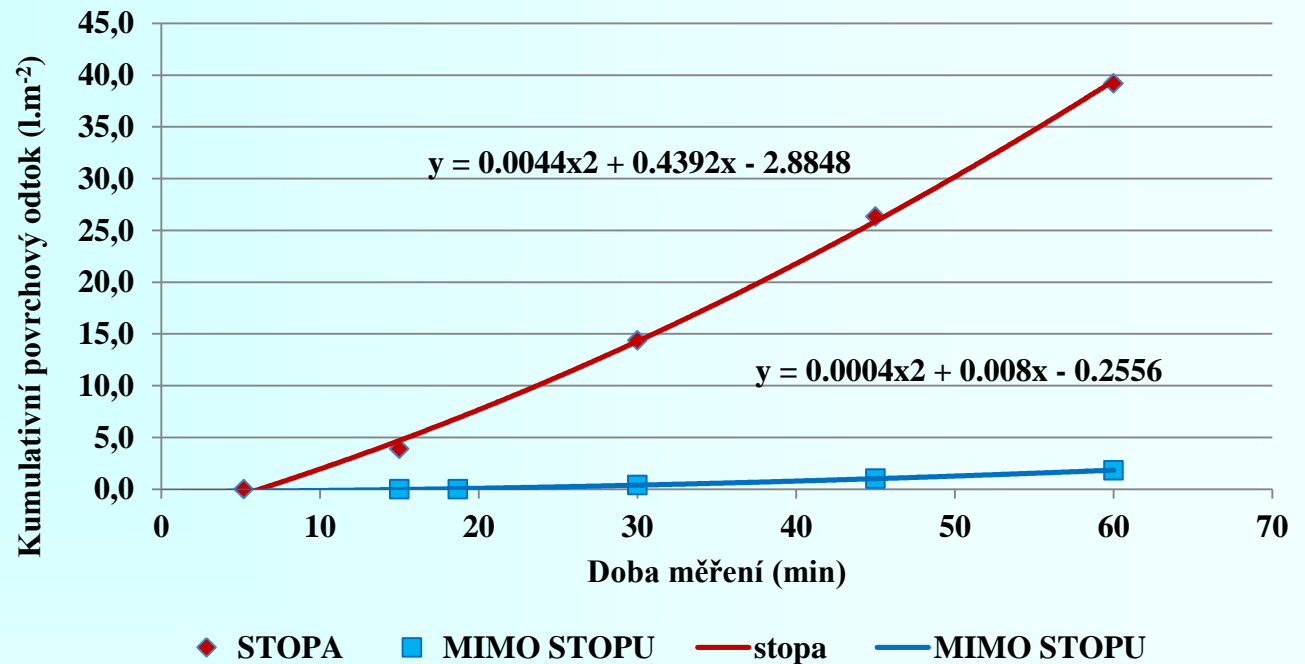

Sběrač dešťových srážek nainstalovaný ve vzešlé obilnině

Na variantách s dávkami kompostu byl v porostu ovsa na počátku období deště při srovnání s kontrolou o 12 až 15 % nižší povrchový odtok než na kontrole bez kompostu; po nasycení půdy vodou se tento poměr obrátil

**Přejezdy strojů
se půda
zhutňuje,
povrchový odtok
se 3 až 20krát
zvyšuje**

**Porušením
struktury půdy
přejezdem je odnos
zeminy úměrný
intenzitě
povrchového
odtoku**

Snížení objemové hmotnosti půdy se po zapravení kompostu výrazněji projeví na těžších hlinitých a jílovitých půdách.

Každých 10 t.ha⁻¹ kompostu zapraveného mělce do vrstvy ornice 0,1 m zvýšil podíl zadržené vody v hlinitopísčité půdě o 1 % objemu, ale v jílovitohlinité půdě o 3 % objemu.

Změna objemové hmotnosti půdy vlivem dávky kompostu 85 tuha⁻¹ byla 7x menší než vlivem mechanického zpracování půdy.

Vysoký podíl rostlinných zbytků na povrchu půdy a v povrchové vrstvě ornice významně snižuje ohrožení půdy vodní erozí;

- rostlinné zbytky na povrchu snižují povrchový odtok, brání přemokření povrchu a vzniku půdního škraloupu,***
- rostlinné zbytky v povrchové vrstvě půdy vytvářejí preferenční cesty pro vsakování vody,***
- rostlinné zbytky na povrchu a v povrchové vrstvě půdy zvyšují stabilitu struktury půdy, stabilitu půdních agregátů a snižují sklon půdy k zhutňování,***
- rostlinné zbytky na povrchu a v povrchové vrstvě půdy izolují před přímým působením slunce a větru, snižují výkyvy vlhkosti a teploty půdy, udržují vyšší vlhkost v horní vrstvě ornice.***

Zapravený kompost v systému zpracování půdy s orbou výrazně zlepšil infiltraci vody do půdy až po 2 letech.

Změny v půdě po jednorázovém zapravení kompostu byly pomalé. Trend zvýšení stability půdních agregátů na variantách pokusu se zapraveným kompostem se ve srovnání s kontrolou průkazně projevila až třetí rok.

Přiměřené zpracování půdy při optimálních půdních podmínkách a vhodné utužení zlepšuje infiltraci vody do půdy. Výhodou kypřičů ve srovnání s pluhem je vyšší výkonnost a možnost zpracovávat i mělčí vrstvu půdy.

Význam na povrchový odtok vody mají i stopy po pohybu strojů na poli. Zvláště nebezpečné jsou stopy ve směru svahu. Jejich zdrsnění snižuje povrchový odtok a snižuje nebezpečí vodní eroze.

Děkuji za pozornost

Pavel Kovaříček

VÚZT, v.v.i.

pavel.kovaricek@vuzt.cz

+420 233022236

**Uvedené výsledky byly dosaženy díky podpoře
řešení výzkumných projektů MZeČR MZE0002703102
a QH82191**